No. 1346 Zaterdag 16 October 1909 26ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f0,50, voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10,— pa anja.
Un numero sol fl. 0,15.
Anuncio di 1 te 7 regel f0,50, cada regel mas 7½ cts.

Curaçao, 15 October.

Gouverneur Nuijens.

Over de benoeming van Mr. Th. I. A. Nuijens tot Gouverneur der Kolonie Curaçao zegt *De Residentiebode*:

Gelijk gisteren onder de officieele berichten gemeld werd, heeft het H. M. de Koningin behaagd, op het verzoek om eervol ontslag aan jhr. J. O. de Jong van Beek en Donk als gouverneur van Curaçao toestemmend te beschikken.

Van den doode niets dan goeds...

Daarom stemmen wij niet eens in met het applaus, dat op de tribune weerklonk van den Kolonialen Raad, toen daar de tijding werd medegedeeld, dat de gouverneur ontslag had aangevraagd.

Gelijk eveneens gisteren werd medegedeeld, is tot gouverneur van Curaçao benoemd mr. Th. I. A. Nuijens, ondervoorzitter van den Raad van Bestuur en procureur-generaal bij het Hof van Justitie in de kolonie.

Wij begroeten die benoeming met levendige ingenomenheid. Deze vindt haar oorsprong niet in het feit, dat het bezwaar, door een vrijzinnig blad gemaakt, dat mr. Nuijens commandeur is der Orde van den H. Gregorius den Groote, bij de Regeering niet schijnt gegolden te hebben. Ook niet in de omstandigheid, dat mr. Nuijens een naam draagt, welke ons ten volle sympatiek is en dat hij dien draagt als zoon van onzen katholieken historicus, die de eer heeft verworven maar ook den moed heeft bezeten, het eerst voor het goed recht der Nederlandsche Katholieken, ook in het grijs verleden, ook in de dagen der „Beroerten", op te komen.

De sympathie met de benoeming van Dr. Nuijens schuilt echter in andere reden, want de verdiensten zijns vaders kunnen hem niet aangerekend worden. Wij juichen zijn benoeming toe, omdat hij zich — zij 't in geheel anderen werkkring — ten volle den naam zijns vaders heeft waardig getoond. In de hooge betrekking van procureur-generaal wist hij zich door zijn even rechvaardig als scherpzinnig optreden de achting doch daarenboven de genegenheid van groot en gering te verwerven. Voegen wij er bij, dat Dh. Nuijens een overtuigd en godvruchtig katholiek is, dan valt deze benoeming in een kolonie, die voor de overgroote meerderheid een katholieke bevolking telt, te waardeeren en toe te juichen.

Trouwens de benoeming van Dh. de Jong van Beek en Donk, die niet slechts niet-katholiek was, maar als tegenstander van het Bijzonder Onderwijs bekend stond, heeft indertijd, nog vóór de bewindsman uitgekomen was, veel kwaad bloed gezet.

Een andere grief, die men tegen gouverneur de Jong koesterde, was, dat hij met locale toestanden niet op de hoogte was. Thans tegenover Dh. Nuijens kan deze grief zeer zeker niet worden aangevoerd, wijl hij door zijn langdurig verblijf in de kolonie met de bevolking en haar belangen bekend is. Niet het minst de inboorlingen zullen met de benoeming van Dh. Nuijens zeer zijn ingenomen.

Den nieuwen gouverneur onze gelukwensch.

De Tijd, die het artikel van *De Residentiebode* overnam, voegt er nog aan toe:

Van ganscher harte sluiten wij ons aan zoowel bij de lofspraak als bij den gelukwensch. Tot staving van hetgeen hier omtrent de sympathie der bevolking van den nieuwen gouverneur wordt gezegd, herinneren wij aan hetgeen dienaangaande vroeger werd geschreven door onzen Curaçaoschen correspondent, die reeds zonder Nuijens' naam te noemen, op de thans gedane Regeeringskeuze zinspeelde. Ook voor hen, die weten wat de heer Nuijens gedaan heeft bij de dreigende troebelen tijdens het incident met Venezuela, zal het duidelijk zijn, dat de Regeering een goede keuze heeft gedaan."

Het Huisgezin zegt:

Wat gehoopt en verwacht werd is geschied: mr. Th. Nuijens, ondervoorzitter van den Raad van Bestuur en procureur-generaal bij het Hof van Justitie op Curaçao, is tot gouverneur dier kolonie benoemd.

Deze benoeming zal in de West levendige voldoening wekken.

De heer Nuijens is katholiek, en de bijna uitsluitend katholieke bevolking ziet thans weer een geloofsgenoot aan haar hoofd geplaatst.

De heer Nuijens is jarenlang in een hoog ambt in de kolonie werkzaam, kent haar behoeften, nooden, wenschen beter dan iemand, die er uit het Moederland zou worden heengezonden.

De heer Nuijens heeft herhaaldelijk, nog onlangs in de bekende geschiedenis met den consul van Venezuela, blijk gegeven van grooten tact, — een eigenschap, die zijn voorganger niet altijd gesierd heeft.

Over dezen voorganger is het nu we ons over de keuze van zijn opvolger van harte verheugen, misschien maar het beste te zwijgen.

Zijn bewind biedt geen enkel lichtpunt, en de tijding van zijn ontslagaanvrage werd in de zitting van den Kolonialen Raad met applaus begroet.

Ook het koninklijk besluit, waarbij den heer De Jong van Beek en Donk eervol ontslag wordt verleend, is in den toon der uiterste soberheid gehouden.

„Onder dankbetuiging voor de diensten door hem den Lande bewezen" klinkt het koeltjes, welke formule we ook aantreffen in de ontslagverleening aan een kantonrechterplaatsvervanger in hetzelfde nummer der *Staatscourant*.

Van „vele" „gewichtige" of „belangrijke" diensten, zooals het bij een ambtenaar van des heeren De Jong's positie gemeenlijk heet, is geen sprake en kon redelijkerwijs geen gewag worden gemaakt.

Bij een gouverneur, wiens heengaan algemeen als een opluchting wordt beschouwd, kan men hoogstens de formule bezigen, die van een eervol ontslag nu eenmaal onafscheidelijk is."

„Alle couranten van Caracas, die wij de vorige week per mail ontvingen, zegt *El Imparcial*, spreken over de benoeming van den Edelgrootachtbaren Heer Mr. Nuijens tot Gouverneur dezer Kolonie. Met genoegen nemen wij het volgend stukje over van *Abigail Castillo* (Carlos Benito Figueredo) gepubliceerd in zijn sympathiek blad *La Vanguardia*, waardig orgaan van de Caraquensche maatschappij:

„„Ik kan niet nalaten onder deze rubriek het bericht te vermelden, dat ik van Curaçao ontvang, over de vreugde welke daar heerscht over de benoeming van Mr. Theod. I. A. Nuijens tot Gouverneur van genoemde Nederlandsche Kolonie. Aldaar zijn door de geheele bevolking groote betoogingen gehouden, maar het meest plechtig karakter droeg wel de serenade, den bekwamen rechtsgeleerde, Mr. Nuijens gebracht. Immers, dat feest was niet alleen georganiseerd door de leden van den Raad van Bestuur, van den Kolonialen Raad en de overige corporaties van het eiland, maar werd ook in grooten getale bijgewoond door den Handel, de voornamere burgers van Curaçao en door het volk in massa.

Daar Mr. Nuijens vriend is van Venezuela mogen wij natuurlijk verwachten, dat ZHEG en onze voortreffelijke Consul, de Heer Herman Leyba, samen zullen werken om de betrekkingen tusschen deze Kolonie en ons Vaderland de hartelijkste en meest vriendschappelijke te doen zijn.

Van mijn kant wensch ik Mr. Nuijens, mijn persoonlijken, zeer hooggeschatten vriend, en de Curaçaonaars van wie ik zooveel hartelijke vriendschappelijke herinneringen bewaar, geluk.""

Ten besluit meenen wij onzen lezers een dienst te bewijzen met hier de voornaamste data uit het leven van den nieuwen Gouverneur te laten volgen:

Theodorus, Isaac, Andreas Nuyens werd te Westwoud geboren 25 October 1859.

Deed zijn voorbereidende studiën op het gymnasium te Katwijk en werd in 1879 student in de Rechten aan de Hooge School te Amsterdam. Na het candidaatsexamen ging de heer Nuijens een jaar studeeren aan de Katholieke Hooge School te Leuven, ging daarna nog een kijkje nemen in het leven der Duitsche universiteiten en verbleef daartoe eenigen tijd aan de Hooge School te Bonn en promoveerde als Meester in de Rechten te Amsterdam op 20 October 1884 op proefschrift: Het ontslag onder borgtocht uit de preventieve hechtenis."

Na een paar jaar als advocaat te zijn opgetreden te Amsterdam vertrok Mr. Nuijens 12 Juli 1888 uit Nederland, kwam 11 Augustus d. o. v. op Curaçao aan en werd spoedig daarna geïnstalleerd als Lid van het Hof van Justitie in de Kolonie Curaçao.

Tijdens het verlof, van Mr. Ribbius van 1892–1894 was Mr. Nuijens wn. President van het Hof, ging in 1894 met verlof naar Nederland en werd op 1 Maart 1900 benoemd tot Procureur-Generaal, in welke hoedanigheid ZEGA. herhaaldelijk het Gouverneurschap der Kolonie heeft waargenomen.

In 1902 weder met verlof naar Nederland gegaan, keerde ZEGA na twee jaar hier terug, werd 16 September 1909 benoemd tot Gouverneur en nam heden 16 October het bestuur over.

Gouverneur, Mr. Th. I. A. Nuijens is ridder in de orde van den Nederlandschen Leeuw, Commandeur in de orde van den H. Gregorius den Groote en als ridder 3de klasse van den Simon Bolivar-orde gerechtigd tot het dragen van het gouden „borstbeeld van den Bevrijder.

HUDSON EN FULTON.

Toen Henry Hudson vóór driehonderd jaar den grooten Amerikaanschen stroom opvoer, zag hij links en rechts op zijne oevers slechts halfgekleede Indianen, wilde rood huiden, die met wantrouwende blikken den gang van zijn broos vaartuig bespiedden.

Welke ware niet zijn rechtmatige trots en voldoening geweest, als hij in een profetisch gezicht dien reeks van gelukkige gevolgen van zijn avontuurlijke reis had mogen aanschouwen.

Wat had hij gezegd, als een toovenaar hem boeiend en meevoerend door de wonderkracht van zijn betooverend woord voor zijn oogen het tooneel had opgehangen dat op 25 Sept. de haven van New-York en de rivier van het Noorden te aanschouwen gaven.

De Galjoot „de Halve Maan" nu niet meer omringd van eenige Indische Kano's, maar van honderden oorlogsbooten, stoomschepen, jachten enz; en de zonderlinge rood huiden zijn nu vervangen door millioenen en millioenen blanken, te zamen gekomen met dit ééne doel: hulde te brengen aan de nagedachtenis van dezen nederigen tochtvaarder van 1609 door een wijdsche manifestatie.

Daar waar Hudson slechts armoedige hutten der Manhattan–Indianen kon zien, verheft zich in forsche kracht een der grootste wereldsteden, — groot om haar enorme bevolking, om haar uitgestrekt handelsgebied, om haar weergaloozen rijkdom.

En juist deze groote stad, wilde bij de herinnering aan Hudson's nederige diensten, doen terugvoeren en herleven in 't volle glorielicht, dat voorbije tijdperk en die bijna vergeten menschen.

Terzelfder tijd heeft New-York zich herinnerd, dat, als de Hollandsche galjoot van Hudson het eerste richtvaan heeft uitgezet van haar wonderbaar geluk, een ander groot man had medegewerkt dat geluk te vergrooten en te verspreiden.

Men dacht eraan, dat de vader der stoomscheepvaart, Robert Fulton, niet minder verdienstelijk was voor de groote stad dan de Hollandsche zeeman. De uitvinding van Fulton, die eenvoudige stoomraderboot, welke hij „Clermont" noemde, bevatte reeds in haar kern de nadere wording van de stoomwagens. Twintig jaren later, na de stoomproeven op het water, kwam er een heilzame revolutie in de vervoermiddelen over land, door de spoorwegen. Zoo New York, gebonden ware gebleven aan de zeilvaart en de primitieve vervoermiddelen zou zij nu waarschijnlijk nog een stad zijn van den derden rang. Maar aan Fulton is men de eer verschuldigd haar tot den eersten te hebben opgevoerd.

Hudson heeft het wereldverkeer naar New-York geopend, Fulton heeft de verkeermiddelen verbeterd. Aan beiden heeft New-York haar grootheid te danken. Dat is de reden, waarom New-York op zulk een schitterende wijze wilde feest vieren.

(o—(o)—o)

Aanvaring tusschen Halve Maan en Clermont.

Een ongeluk dat al de zoo moeitevol en groot opgezette plannen van het komité der Hudson-Fultonfeesten had kunnen verijdelen, heeft zich te Saint George (Staten Island) voorgedaan, vlak nabij de aanlegplaats der stoomponten en juist op het oogenblik, dat men zou gaan defileeren.

De „Halve Maan" door de sleepboot „Frederick-B-Dalzell" op sleeptouw genomen, verliet haar ankerplaats te Tompkinsville om de vlootparade te openen, terwijl een krachtige bries haar equipage in sterke bekoring bracht. Spoedig werden dan ook de zeilen geheschen en het sleeptouw losgehaald.

Trotsch op haar vrijen gang wendde de zestien-eeuwsche galjoot haar voorsteven om de richting van den wind te verkennen; daarna, met het voorkomen van een kaper, doorkliefde zij het water en ging recht op de batterijen aan. Zij had reeds eenige honderd meters afgelegd, toen zij zich eensklaps tegenover de „Clermont" bevond.

Is het aan den bries of wel aan jaloerschheid toe te schrijven, dat een geduchte schudding het zeilscheepje beving. 't Is onbekend en zal wel een raadsel blijven. Hoe 't zij, zij scheen haar sprong te nemen gelijk een strijdpaard en bonkte op de ongelukkige stoomboot neer. Deze ging moeizaam, zwaar vooruit onder de drijfkracht van haar machine, en toonde geenszins plan zich voor een gelijken aanval klaar te zetten, of iets aan te wenden om zich terug te werken.

De boegspriet kwam verward in 't takelwerk der stoomboot. Er ontbrak niets meer dan het uitwerpen van scheepshaken om de toeschouwers in de verbeelding te brengen, dat er een ware entering, als in oude tijden, plaats vond.

De bemanning der galjoot miste ook allen roofdrang, die hare voorzaten, — de kapers van Texel, aandreef. „De Halve Maan" was gedwongen haar zeilen te strijken, en, tot kalmte gekomen door deze manoeuvre, liet zij haar prooi los, die nu zoo gauw mogelijk wegstoomde.

De aanvaring, waarvan men het ergste vreesde, had geen ongelukken ten gevolge. Een kort onderzoek wees uit dat de „Clermont" eenige schrammen, had opgeloopen en de „Halve Maan" eenige kleine beschadigingen aan hout- en takelwerk. Uit voorzichtigheid werd de „Halve Maan" verder door een sleepboot voortgezeuld. De aardigheid was er af voor de Hollandsche Jantjes, en de schrik er in.

Maar die ging toch weer gauw over, toen zij allerwegen met kanongebulder en sirenengefluit werden begroet. Aan straat 110 gekomen, vlak tegenover den eeresteiger liet de „Halve Maan" een zeer primitieve vlet te water met 5 koppen bemand. Met forsche roeislagen komen zij naar wal. Hun krachtige figuren in die vreemde, ouderwetsche kleedij wekte een ieders bewondering. Hun kleeren zijn van wol en zeer wijd, hun hoofddeksel hoog en van boutwerk. Erg frisch bij deze zomersche temperatuur!

Maar daar stappen ze aan wal. Henry Hudson met ruige haren en langen baard trekt in zijn schilderachtige kleeding aller oogen tot zich. Generaal Stewart L. Woodfort, voorzitter der feestcommissie, ontvangt en begroet hem in naam van New-York en al de Amerikanen. Hij besluit met de woorden:

„Wanneer eskaders van verschillende naties zich in vreemde wateren bevinden, komen er dikwijls moeilijkheden over den voorrang. Vandaag echter kan zulk een moeilijkheid zich onmogelijk voordoen, want Kapitein Henry Hudson heeft het recht voor ieder ander geholdigd te worden en geëerd!"

Toen hadden de „Jantjes" weer schik.

———o———

De Hudson-Fulton-feesten.

Dat was een onvergelijkelijk levendig, opgewekt gezicht, toen op Zondag 26 September meer dan een millioen menschen zich in het River-side Park en Drive verdrongen, en meer dan veertig duizend automobielen in eindelooze processie langs den rijweg wemelden. Het weer was prachtig. Terwijl duizenden naar het park gegaan waren om de volksmenigte te zien, waren andere ontelbare duizenden gekomen om van verhevenheden die het gezicht even omvangrijk als interessant maakten de oorlogschepen in de rivier te aanschouwen.

Deze dag kenmerkte zich door godsdienstige plechtigheden in de verschillende kerken en synagogen.

Vice-president Sherman, gouverneur Hughes, hooge dignitarissen der natie en de officieele vertegenwoordigers van Holland woonden de indrukwekkende plechtigheden bij in de St. Nikolaas-kerk, de oudste van alle, die in de plaats kwam van het eerste bedehuis op Manhattan-eiland. Ze was overvloedig versierd met de kleuren de Vereenigde Nederlanden, waaronder de koene zeevaarder het eiland van Mahattan ontdekte. Achter in het heiligdom waren de vlaggen van Holland en de Ver. Staten naast elkaar gedrapeerd. Rev. Dr. W. Ellioe Griffs van de Hervomde Kerk voerde het woord en gaf een overzicht van Holland's strijd om de vrijheid en zijn liefde voor recht en vrede.

Rev. Dr. Howard Duffield leverde in de oude presbyteriaansche kerk de volgende dithyrambe op de twee helden van den dag en op de stad New-York. „In de ontwikkeling van de groote Ver. Staten kan het werk van deze twee mannen niet overschat worden. De eerste (Hudson) legde den grondslag voor de grootste haven der wereld en de uitvinder (Fulton) maakte ons oppergezag ter zee mogelijk, dat ons in verloopen eeuwen kenmerkte. „Hudson en Fulton zijn onsterfelijke helden en hunne namen zullen eeuwig leven. Geen woord kan er in ons woordenboek gevonden worden dat de grootheid en belangrijkheid dezer viering volkomen uitdrukt. Zij herinneren, dat Jeruzalem de Heilige stad genoemd werd, Rome de Eeuwige stad, en Athene de schoone stad; doch het oude Nieuw-Amsterdam heeft zich ontwikkeld tot een stad, die alles is wat van Athene, Rome en de andere oude steden gezegd is en dan nog kunt ge geen beeld geven van New-York. Haar vooruitgang is zonder wederga."

Het muzikale program bestond uit oud-Hollandsche en middeleeuwsche muziek.

In de Nederlandsch-Herv. Kerk verheerlijkte Dr. Burell de deugden dier Hollandsche pioniers die Nieuw-Amsterdam stichtten, terwijl in de Trinity Church, waar Fulton begraven ligt, rector Dr. W. T. Manning sprak over den wondervollen strijd van den menschelijken geest op ieder gebied van wetenschap, en zich af vroeg of de wereld er beter en edeler op geworden was. Hij wees op het grooter worden der moderne beschaving en trok te velde tegen echtscheiding en oorlog, en drong met kracht aan op de noodzakkelijkheid van een billijke verdeeling van den rijkdom.

De verlichting 's avonds was schitterend als daags te voren.

De vijfde avenue, die de stad in Oost en West verdeelt, wedijverde met haar jongere zuster, de Riverside-Drive en veertig kolommen, elk 50 voet hoog waren er het centrum van. Boven op waren ontelbare electrische lichtjes van verschillende kleuren saamgebracht, terwijl tusschen de kolommen en dwars over de straat honderden schitterende slingers hingen. Een oogenblik vertoonde de maan zich, doch beschaamd over haar zwakte trok ze zich spoedig weer achter een wolk terug. 30 duizend menschen genoten hier van dit wonder grootsch schouwspel.

De Hudson-rivier met haar verlichte booten, van de Battery tot Spuiten Duivil zich uitstrekkende, bood een tooneel zóó prachtig, dat het zeker een millioen menschen naar haar oevers trok. De lijnen van de groote oorlogsschepen, door gloeiende lichtjes aangegeven, kon men, zoover het oog onverhinderd kon doordringen, goed onderscheiden, en met het kruisen van ontelbare zoeklichten was het een onvergetelijk schouwspel.

Eén voor een doken de oorlogschepen in de inkt zwarte donkerte van den avond op in lijnen van schitterend licht. De verlichting der kleinere booten en boothuizen op beide oevers en de duizend en één lichten die den stroom spikkelden, verhoogden nog het effect. Ver de rivier op wierp de zoeklichtbattery met wonderbaar effect haar stralenbundels door verschillend gekleurde schermen, wat een schittering en verscheidenheid van kleuren gaf, als men maar zelden zag.

Maandag, 27 September zou bij gunstig weer Wilbur Wright en Glenn H. Curtiss hunnen luchtchipvertooningen beginnen. Ontploffing van luchtbommen en het ontplooien van vlagsignalen op de Ooster rivierbruggen en verschillende grootegebouwen zouden den juisten dag en 't juiste uur van deze proeven aangeven. De aanhoudend zware regen verhinderde echter elke opstijging waardoor millioenen menschen teleurgesteld werden. Ook had op dezen dag de opening plaats van verschillende vrije tentoonstellingen, alle op Hudson-Fulton en de geschiedenis der stoomvaart betrekking hebbende. Om 2 uur p. m. werd door den gouverneur Hughes de eerste steen gelegd voor het Hudson-monument, dat zal op gericht worden uit particulieren bijdragen. Onder een aanhoudenden regen had deze plechtigheid plaats. Het standbeeld zal verrijzen op den heuvel bij Spuiten Duivil Creek en het geheele Manhattan-eiland beheerschen. Het zal een hoogte hebben van 120 voet en de juiste plaats aanwijzen waar men veronderstelt, dat Hudson met de kleine Halve Maan ankerde, toen hij het eerst de rivier opvoer. Gouverneur Hughes, vergezeld van zijn staf, een keur van officieren der internationale oorlogsschepen en de leden der speciale commissie uit Nederland, begaf zich naar het zwevende granietblok en toen het op zijn plaats gezwaaid was, hanteerde hij troffel en mortel. Hij wees op Hudson's moed en onversaagdheid, zijn standvastigheid, getrouwheid en oprechtheid. „Er is geen schooner leven, zeide hij, dan dat van Hudson, maar ook geen droever.

Wij vinden hem slechts om hem te verliezen."

De kanonnen der eerste battery losten 21 saluutschoten, en nadat Warren Highley de formeele op dracht had uitgesproken en aartsbisschop John M. Farley den zegen, zongen de verzamelde Indianen onder de leiding van hun hoofd Towanda hun mystieke koren, door hun voorvaderen aan hen overgeleverd.

Dindag was de dag van den grooten historischen optocht, bestaande uit 54 levende tableaux uit New-York's verleden. Drie eeuwen van geschiedenis trokken door New-York's straten, in een monster-panorama de geschiedenis ontvouwende der stad, van de dagen der roode mannen af tot de 20ste eeuw.

15.000 man, in schilderachtige costumes vergezelde de praalwagens, die volgens tijdsorde gerangschikt waren in vier afdeelingen, en het Indiaansche, Hollandsche, Koloniale en moderne tijdvak voorstellen. Zij gaven de tooneelen weer die bestondeu toen Hudson op Amerika's kusten landde, de gewichtige gebeurtenissen die onmiddelijk op zijn reis volgden, de stad zooals de Hollanders ze vonden, de inname van New-York door de Britten, het leven onder Britsch toezicht, de vrijheidsoorlog, de periode van Fulton en zijn „dwaasheid" en sommige mijlsteenen die den vooruitgang van heden typeeren.

Voorafgegaan door herauten, kwam de hoofdwagen „de geschiedenis van New-York", eene illustratie van den vooruitgang van de dagen van de cano af tot de tegenwoordige zeemonsters als de Lusitania, van de wigwam tot de „skyscrapers"

Daarna kwamen de praalwagens der Indiaansche periode, door Irokeezen bemand en met reuzenbeelden van de totems der vijf natiën die in Noordelijk New-York woonden — de bever, schildpad, beer, wolf en ree. Al de wagens werden getrokken door vier paarden, bekleed met roode dekkleeden, van de ooren tot de hoeven, en door mannen in dezelfde kleur geleid, standaarden met de titels van ieder tableau werden voorop gedragen door mannen in rood en wit.

Leden van de orde van Roode mannen, geschilderd en gevederd en in Indiaansch kostuum gekleed, escorteerden den wagen, oorlogskreten uitstootende.

In chronologische volgorde zou nu de tweede afdeeling moeten komen, voorstellende de geschiedenis van Hudson, en het Hollandsch tijdvak. Hudson's ontdekking, zijn lot in handen der muitelingen, de koop van het Manhattan-eiland van de Indianen voor $ 24, Peter Stuyvesant en de dagen der Hollanders.

Het koloniale tijdvak in de derde afdeeling bevatte de groote daden van Washington, Nathan Hall, de afkondiging der constitutie en de inauguratie van den eersten president.

De vierde afdeeling stelde Fulton voor, het probleem van de stoomscheepvaart oplossende, de oude booten die het Erie-kanaal bevaarden, de oude sleden die voor winter transport dienden in Broadway. etc.

Al deze praalwagens waren bemand en vergezeld door afgevaardigden van de verschillende patriotische burgerlijke en politieke organisaties. De geheele stoet had 1 uur en 40 minuten noodig om te passeeren.

Woensdag was de gedenkwaardige dag waarop Wilbur Wright en Glenn H. Curtiss hun luchttochten maakten. Onder het gejuich van duizende toeschouwers en het saluut van honderden booten onder hem in de haven, vloog Mr. Wright rondom het beeld der Vrijheid. Het reuzenstandbeeld stond te stralen in de morgenzon.

Sierlijk zwaaide de luchtschipper om Miss liberty heen ontreut de hoogte van haar knieën en niet meer dan 20 voet van de vouwen van haar kleed verwijderd. De Lusitania die op dat oogenblik naar zee ging, stoomde, om de gebeurtenis nog indrukwekkender te maken, vlak langs het groote standbeeld. Daar stopte ze voor een oogenblik en stiet een lang en oor verdoorend geloei uit, de groeten en gelukwenschingen van de koningin der zee aan den koning der lucht. Mr. Curtiss, wiens machine bekend staat als een „vroege vogel" had 's morgen vroeg, door enkele soldaten en een twintigtal toeschouwers begroet, een paar tochten gemaakt naar het eiland.

In de Brome had er een militaire, burgelijke en historische parade plaats met praalwagens en levende tableaux.

Des avonds was er een officieel diner, door de Hudson-Fulton-commissie aangeboden in de nieuwe hal van hotel Astor, waaraan 2100 personen deelnamen.

WAT CURAÇAO NOODIG HEEFT.

Onder dezen titel schrijft R. A. OOSTERHOUT van Amsterdam in het September-nummer van *Neerlandia* een heel merkwaardig stuk, waarvan wij hier een gedeelte laten volgen:

Over het geheel genomen valt er op het eiland zelfs in regenarme jaren water genoeg voor de behoeften der weinig talrijke bevolking — 56 ingezetenen per vierk. Kilometer — dit heeft het bestuur dan ook in de laatsten jaren ingezien en daarom maatregelen getroffen om het verlies van water zooveel mogelijk te beperken.

Reeds vroeger, in den slaventijd, hadden de plantagehouders dammen op hun gronden doen aanleggen om het gevallen regenwater zoolang mogelijk op te houden en den grond te doen verzadigen. Het bestuur heeft dit stelsel nu weer toegepast en breidt het geleidelijk over het geheele eiland uit, waarbij een derde der onkosten door de grondeigenaren, twee derden door het bestuur worden gedragen, daarnaast heeft men over het geheele eiland putten doen graven, waaruit het water door middel van windmolens wordt opgepompt en in een vergaarbak verzameld om van daaruit de akkers te bevloeien en het blijkt, dat daarmede reeds gunstige gevolgen werden verkregen.

Het zou natuurlijk voorbarig zijn reeds thans een oordeel over dit stelsel uit te spreken en de toekomst ervan te voorspellen, maar wel is het geoorloofd eenige aanmerkingen te maken, dunkt mij, die, het goede van het stelsel erkennende, tot verbetering kunnen leiden en dus standvastiger gevolg zullen verzekeren.

De dammen houden dus het water op, maar bij een zwaren regenval, die op het eiland als in alle tropische landen regel is, zal het onafgedamde hoogten en bergen afstroomende water de hooger gelegen gronden overstroomen en over de dammen heengaande naar lager gelegen terreinen, die alle reeds dadelijk hun aandeel zullen ontvangen hebben, eindelijk na de langstgelegenen bezocht te hebben onmiddelijk in de baaien of in de binnenwateren achter het gordelgebergte wegvloeien.

Dit verlies kan voorkomen worden en wel op tweeërlei wijze:

Ten eerste door dien damaanleg ook tot de onbebouwde hoogten en zelfs bergen van het eiland uit te strekken, door op een korten afstand van elkander op de hellingen lage horizontaal loopende dammen aan te leggen, of greppels te graven en de tusschenruimte te beplanten ten einde den grond vast te leggen en uitspoeling te voorkomen; ten tweede door het overtollige water op de laagstgelegen terreinen in kommen op te vangen, daaruit door middel van windmolens op te pompen en door ijzeren buizen naar hooger gelegen gronden terug te stuwen, want evengoed als een windmolenpomp het water uit een diepte van pl. m. 20 Meter naar de oppervlakte kan brengen, zal zij het van de oppervlakte naar een pl. m. 20 Meter hooger gelegen punt kunnen opstuwen, vanwaar het weer pl. m. 20 Meter hooger kan worden opgevoerd.

Bovendien gaat er nog een aanzienlijke hoeveelheid regenwater verloren door de eigenaardige vorming van het gordelgebergte, waardoor het water, dat niet door den grond wordt opgezogen rechtstreeks naar zee wegvloeit.

Vooral aan de Noordkust is dit aanzienlijk, want deze is in sommige tijdperken opgeheven, in daarop volgende weer met rust gelaten, waardoor de kust daar twee of drie terrassen vertoont en de geheele kuststreek van de kruin tot aan de brandingslijn een Kilometer en meer breed is, terwijl aan de Zuidzijde die werking niet schijnt plaats gehad te hebben, zoodat daar de kuststreek minder breed is.

Toch gaat ook hier het regenwater, voor zoover het niet wordt opgeslorpt, door wegvloeien naar zee verloren, wat belet kan worden.

Men kan in dat kustgebergte 20 Meter boven den zeespiegel horizontaal loopende insnijdingen maken, die 2 Meter breed en 1 Meter diep zijn en volgens het terrein 2 à 3 Kilometer lang.

Al het van de helling afstroomende water wordt dan in die insnijding opgevangen en indien deze naar het midden zacht hellend afloopt, dan moet het water door een in het inwendige van den berg gegraven kanaal naar het binnenland geleid worden.

Overweging zou het echter verdienen het in den berg vast te houden door daarin galerijen te graven van 2 Meter breed en 2½ Meter hoog, die lager dan de insnijding liggen doch evenwijdig er mee loopen.

Twee of drie van dergelijke galerijen achter elkander gelegen zouden het water van elkander overnemen en bewaren, totdat het binnenland er behoefte aan heeft.

De laatste meest landwaarts gelegen galerij zou daarvoor in de vlakte moeten uitmonden, doch deze opening zou met een metselwerk moeten afgesloten zijn, waarin zich een schuif moet bevinden, ten einde het water, als het noodig is, te kunnen aftappen.

Zou de galerij echter lager liggen dan het te bevloeien land, dan moet het water door middel van een windmolen opgepompt worden."

Slot volgt staat er achter het door ons aangehaalde gedeelte. Wij zijn erg benieuwd tot welk slot de Heer Oosterhout eigenlijk komen wil. Zou er ook een berekening van onkosten en van te verwachten voordeelen aan worden toegevoegd?

Als de voordeelen niet minstens de onkosten dekken, zal er wel nooit aan de uitwerking van het plan gedacht kunnen worden, althans niet aan de volledige uitwerking daarvan. Het maken van insnijdigen en het graven van greppels verdient onzes inziens wel aanbeveling. Niet overal dammen, maar ook hier en daar in plaats van dammen grachten. Dat is misschien nog goedkooper ook en levert weer materiaal om elders dammen op te werpen. Hoofddoel dezer grachten zal dan wezen ten minste gedeeltelijk het wegstroomen van het water te beletten, vergaarbakken van drinkwater voor het vee te verkrijgen en het water langzaam den grond in te laten trekken, wat den omliggenden putten ten goede komt.

HET INSTITUUT PASTEUR EN DE CHOLERA.

Niet lang geleden vreesde men zeer, dat de cholera door Nederland en België heen ook de grenssteden van Frankrijk zou binnendringen. Maar wat een geluk, toen men plotseling vernam, dat er in het Instituut Pasteur een wonderbaar serum was uitgevonden, waardoor men de cholera in die plaatsen, of waar ter wereld ook, geheel zou kunnen beletten haar verderfelijke uitwerking voort te zetten en de menschheid met haar geesel nog langer te treffen.

Dit serum zou haar macht fnuiken en haar heerschappij vernietigen.

Men durfde zelfs te gaan lachen met haar bedreigingen.

Wat voor waarde heeft nu dit serum?

Professor Metchnikoff heeft het feit erkend, dat er werkelijk een serum tegen de cholera was gevonden.

Ziehier eenige verklaringen desaangaande door den onderdirecteur van het Instituut Pasteur gedaan.

Voor alles vermeldde hij in zijn laboratorium den naam van den geneesheer, aan wien men deze allergelukkigste ontdekking te danken heeft, het is de jeugdige Italiaansche dokter Salimbrini, die verscheidene jaren werkzaam was onder de leiding van professor Roux en professor Metchnikoff, daarna ging hij zijn serum op de choleralijders uit St. Petersburg toepassen. Dit is nog zeer onlangs geschied.

„Het serum, dat ik toepaste," zegt dr. Salimbini, was hier in het Instituut geprepareerd volgens formules van mijn leermeesters van het Instituut Pasteur. Het gaf vaststaande resultaten, daar onder de choleralijders de sterfte, welke 50% was, direkt tot 23% verminderde. En bedenkt, dat ik alleen proeven kon nemen op hen, die ontwijfelbaar zeker en in hoogen graad aan cholera leden, met andere woorden, in de bijna wanhopige gevallen, zoodat de uitwerking van het serum des te schitterender was naar gelang de choleralijders meer hun einde nabij waren.

„Tot zoover het serum tegen cholera, bij de reeds aangetaste lijders. Ook wordt er inenting toegepast, die de menschen onbesmetbaar moet maken tegen de cholera, volgens de methode, waarvan dr. Happkine, oud-leerling van het Instituut Pasteur zijn studie thans in Indië voortzet."

„Die methode is zeer eenvoudig: wij nemen van het lichaam van een choleralijder bacillen en prepareeren ze; daarna spuiten we de geprepareerde bacillen onder de huid van een gezond mensch.

Er ontstaat een lokale infektie en de persoon is op die wijze onbesmetbaar geworden voor de cholera."

Terwijl men dr. Salimbini ten zeerste gelukwenschte met zijne zegenrijke ontdekking, stond de grijze professor Metchnikoff te schokschudden van het lachen, wat den schijn gaf, alsof hij met de cholera en alles spotte.

„Gelooft gij, zoo sprak hij op zijn beurt, dat het werkelijk nuttig is door zulke inenting de menschen voor cholera onbesmetbaar te maken? De hoofdzaak, niet waar, is toch, zekere elementaire voorzorgen te nemen, waardoor men bijna zeker is de cholera niet te krijgen.

Deze voorzorgen bestaan vooral hierin: dat men *het water kookt* en zich wel wacht *rauwe groente te eten.* Neemt deze voorzorgen en gij zult de besmetting ontgaan, zelfs zonder inenting. Doch neemt men ze niet, dan zal men ook met inenting voor haar vatbaar zijn. Niet waar? Dus?

Nu moeten de menschen zich niet gaan inbeelden, dat zij, omdat een inenting bij hen heeft plaats gehad, de bovengenoemde voorzorgen nu gevoegelijk kunnen nalaten. De inenting, ondanks haar wezenlijke goede eigenschappen, is bij gevolg een uitvinding, waarvan men omzichtig gebruik moet maken.

Laten wij er veel over nadenken, maar zoo min mogelijk erover spreken."

Zeer optimistisch is prof. Metchnikoff tegenover de cholera gestemd. Hij lachte ermeê en durft haar van nabij zien en die kennismaking ontstelt hem niet.

„Ik heb zoo juist zeide hij, een langen tijd te St. Petersburg, doorgebracht, waar de cholera geregeld huist en telkens nieuwe slachtoffers eischt.

Laatst op een avond werden wij in het stadhuis tot een consult bijeengeroepen en verscheidene wijkdokters kwamen ons hun observaties mededeelen.

Allen hadden dezelfde overtuiging, dat de dronkaards bijna het geheele getal der slachtoffers uitmaakten...... Want een dronkaard drinkt, na zijn alcohol, al het water dat onder het bereik van zijn mond valt om zijn dorst te kunnen lesschen. De meesten dezer slachtoffers, zeiden de russische dokters, lagen al drie dagen buiten Westen wegens verregaande dronkenschap.

Waarlijk, een epidemie die eenige onverbeterlijke, aan den drank overgegeven dronkaards opruimt is niet zulk een onheil als de fijngevoelige lieden in den beginne zich het hebben ingebeeld.

Zoo kan men dan zijn vrees voor de cholera gerust afleggen, opdat men niet eerder als slachtoffer van zijn schrik dan wel van de cholera zelve zal vallen."

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Kerkelijke Berichten.

Morgen ochtend zal ten negen ure in de Cathedrale Kerk een plechtige Hoogmis worden opgedragen om Gods zegen af te bidden over den nieuwen Gouverneur en diens bestuur.

Uit sympathie.

Toen Mr. NUIJENS, wegens zijn benoeming tot Gouverneur, 30 September ll. als Hoofd der Politie persoonlijk afscheid nam van zijne ondergeschikten werd ZEGA. door den Commandant der Brigade, J. APPEL namens allen hartelijk toegesproken en hem een Souvenir aangeboden, bestaande uit een lucifersstandaard en aschbak, kunstvol gedreven uit rood en geel koper. Mr. NUIJENS dankte, geroerd door dit spontaan bewijs van oprechte sympathie.

Gouden Bruiloft.

De Weledelgestrenge Heer JACOB THIELEN, oud-gezaghebber van Aruba had Dinsdag ll. het zeldzaam voorrecht zijn gouden bruiloft te mogen vieren te midden zijner kinderen.

Wij bieden den Heer en Mevrouw THIELEN onze hartelijke gelukwenschen.

Hulde van dankbaarheid.

Zondagnacht is alhier overleden de algemeen geachte Mevrouw de Wed. A. M. BOER-AGOSTINI. Bij hare begrafenis, welke onder buitengewone deelneming plaats had, speelde de weesjongens van Sta. Rosa treurmuziek als hulde van dankbaarheid jegens de hoogvereerde doode, die een groote weldoenster was van het Weeshuis.

Zij ruste in vrede!

Officieeleberichten.

De GOUVERNEUR gelet op de Koninklijke besluiten van 16 September 1909 No. 59 en No. 60 en op het gepleegd overleg met den HoogEdelGestrengen Heer Mr. TH. I. A. NUI-

JENS, benoemd Gouverneur van Curaçao.

Heeft goedgevonden.

Naar aanleiding van de Koninklijke besluiten van den 16den September 1909 No. 59 en No. 60, waarbij respectievelijk aan hem op zijn verzoek, met ingang van den dag, waarop bij het Bestuur aan zijnen opvolger zal overgeven, eervol ontslag als Gouverneur van Curaçao verleend is, onder dankbetuiging voor de door hem aan den Lande bewezen diensten, en de HoogEdelGestrenge Heer Mr. TH. I. A. NUIJENS, Ondervoorzitter van den Raad van Bestuur en Procureur—generaal bij het Hof van Justitie in de kolonie Curaçao, tot zijn opvolger is benoemd;

Te bepalen:

a. Op Zaterdag, den 16n. October a. s., worden van zonsopgang tot zonsondergang van de gouvernements vaartuigen, van de forten en van de gouvernements gebouwen de vlaggen geheschen.

b. Te 10,15 uur v. m. bevindt zich een commissie, bestaande uit: den fungeerenden Voorzitter van den Kolonialen Raad, het oudste lid van den Raad van Bestuur en den waarnemenden Gouvernements—Secretaris aan de woning van den heer Mr. TH. I. A. NUIJENS, benoemd Gouverneur van Curaçao, ten einde Zijn HoogEdelGestrenge te begeleiden naar het gouvernementshuis.

c. Inmiddels wordt eene eerewacht opgesteld vóór den opgang van het gouvernements huis en begeven zich naar de zich daarin bevindende audiëntiezaal:

de leden van den Raad van Bestuur en van den Kolonialen Raad,

de leden van de rechterlijke macht en de praktizijns bij het Hof van Justitie:

de officieren van de schutterij, van het weerbaarheidskorps en van de zee en landmacht;

alle autoriteiten, hoofd— en verdere ambtenaren, de kerkbesturen der onderscheidene gemeenten, de besturen van openbare instellingen, en verder de consulaire ambtenaren, de besturen van bijzondere vereenigingen en inrichtingen en particulieren, welke wenschen bij deze gelegenheid van hunne belangstelling te doen blijken.

Allen nemen in de voormelde zaal plaats, in volgorde, zooals bij openbare audientie gebruikelijk is.

d. Bij aankomst ten gouvernements-huize wordt de heer Mr. NUIJENS voornoemd binnengeleid door de Zijn HoogEdelGestrenge vergezellende commissie en ontvangen door den Gouverneur ten einde overeenkomstig het bepaalde bij artikel 4 van het Koninklijk besluit van 16 September 1909 No. 60 in diens handen den eed, voorgeschreven bij artikel 13 van het Reglement op het beleid der Regeering in de kolonie Curaçao, af te leggen.

Na de beëdiging wordt het Bestuur der kolonie overgegeven.

e. Terstond na afloop dezer plechtigheid begeven zich de fungeerende Voorzitter, de leden van den Kolonialen Raad en van den Raad van Bestuur zich naar de vergaderzaal van den Kolonialen Raad, ten einde den heer Mr. NUIJENS voornoemd in de gelegenheid te stellen in eene plechtige zitting van den Kolonialen Raad op de wijze, zooals voorgeschreven bij artikel 15 van het Reglement op het beleid der Regeering in de kolonie Curaçao het Bestuur te aanvaarden.

f De eerewacht begeeft zich terzelfde tijd naar het Raadhuis.

g. Inmiddels benoemt de fungeerende Voorzitter van den Kolonialen Raad eene commissie van drie leden om den optredenden Gouverneur naar het Raadhuis te ontvangen en weder uitgeleide te doen.

h. De heer Mr. NUIJENS voornoemd begeeft zich daarná, vergezeld door eene commisie, bestaande uit den voorzitter van het Hof van Justitie, den Majoor—Commandant der stedelijke en landelijke schutterij en den Kapitein Commandant der troepen, naar de vergaderzaal van den Kolonialen Raad.

i Na de aanvaarding van het Bestuur der kolonie door den heer Mr. NUIJENS voornoemd wordt een saluut van dertien schoten afgegeven, en verlaat de Gouverneur het Raadhuis, vergezeld van zijne adjudanten en van de commisie, genoemd sub *h*, die hem tot aan het gouvernements huis begeleiden.

Van deze beschikking, die in de *Curaçaosche Courant* van den 15n. dezer maand ter algemeene kennis zal worden gebracht, worden de noodige gedrukte exemplaren aan de daarin genoemde autoriteiten, officieren en ambtenaren uitgereikt, tot informatie en narícht.

De Gouverneur van Curaçao,

J. O. DE JONG V. B. & D.

De Installatie van Mr. Nuijens.

Een vroolijke vlaggentooi siert onze stad ter eere van den nieuwen Gouverneur, allerwegen met zooveel vreugde begroet, gelijk wederom de overgroote opkomst van autoriteiten en particulieren ter audientie zoo duidelijk getuigde.

De Gouverneur JHR. DE JONG VAN BEEK EN DONK ontving MR. NUIJENS ten Gouvernementshuize met de meest hartelijke bewoordingen. Waarna de zoo indrukwekkende eedsaflegging plaats had. Hierop wenschte de aftredende Gouverneur den HEG. Heer MR. NUIJENS geluk en droeg hem het Bestuur over.

In het hier op gevolgde woord van dank van den nieuwen Gouverneur wenschte deze in zeer sympathieke outboezemingen JHR. DE JONG V. B EN D. een voorspoedige reis een volledig herstel en nog vele jaren van geluk en zoete rust na zoo vele jaren arbeids en legde hierbij den nadruk er op, dat hij niet alleen namens zich zelven, maar ook namens allen hier aanwezigen wist te spreken. De geheele vergadering stemde hiermede in door luid applaus. Met een welsprekend slotwoord nam Jhr. DE JONG VAN B. EN DONK afscheid en drukte daarna ieder persoonlijk de hand.

Na zijn ontvangst volgens het voorgeschreven ceremonieel ten Raadhuize, waar de zaal veel te klein bleek om de talrijke belangstellenden te bevatten, werd de nieuwe Gouverneur allereerst toegesproken door den wn. Voorzitter, de Heer H. M. PENSO, wiens rede luid werd toegejuichd en wij de volgende week hopen te publiceeren. Daarop antwoordde Mr. NUIJENS:

Ten zeerste dank U, mijnheer den Voorzitter van den Kolonialen Raad, voor de hartelijke woorden, die U mij heeft toegesproken, en voor de goede wenschen, daarbij geuit.

Het gewicht van de taak, die mij door Hare Majesteit, onze geeerbiedigde Koningin is opgedragen, besef ik ten volle, mijne Heeren.

En misschien zou ik voor de groote verantwoordelijkheid, die zij mij oplegt, zijn teruggedeinsd, zoo ik niet van den aanvang af had verondersteld, dat ik, bij mijn arbeid, op Uw steun en medewerking zou mogen rekenen.

De groote en door mij hoog gewaardeerde bewijzen van vertrouwen en sympathie, die ik, bij mijn benoeming, van U en heel de Curaçaosche bevolking mocht ontvangen, hebben mij die veronderstelling tot zekerheid gemaakt.

Trouwens, Mijne Heeren, ik weet het, wij allen, én U én ik, beoogen slechts één doel, dat is, de bloei en welvaart van Curaçao.

En de machtige drijfveer die ons geen arbeid te zwaar zal doen achten, om dat doel, zoo mogelijk, te bereiken, is dezelfde voor U en mij; is de groote liefde, die wij de Kolonie toedragen.

Daarom, Mijne Heeren aanvaard ik mij Ambt met goeden moed, met den ernstigen wil, om, door een eerlijk en rechtvaardig bestuur, het in mij gestelde vertrouwen niet te beschamen; en in de hope, dat, met Gods onmisbaren zegen, mijn arbeid voor de kolonie goede vruchten moge afwerpen."

Den Gouverneur werd weder uitgeleide gedaan en de plechtige zitting door den Voorzitter gesloten.

Vaarwel.

Morgen zal JHR. J. O. DE JONG VAN BEEK EN DONK met echtgenoote en kinderen per Spaansche boot *Montserrat* naar Nederland terugkeeren.

Bravo!

Uit Nederland ontvingen wij het mooie bericht, dat van de 5 leerlingen van het St. Thomas college, die in Nederland examen aflegden voor de Hooger Burgerschool, er 2 op de derde, en 3 op de tweede klasse werden toegelaten.

Dit mag zeer zeker een bevredigend resultaat genoemd worden.

Mr. O. R. Beaujon.

— In de 20 September ll. gehouden civiele terechtzitting van de arrondissements-rechtbank te Rotterdam is als advocaat en procureur beëdigd mr. O. R. BEAUJON.

Hof van Justitie.

In een buitengewone zitting van het Hof van Justitie, bij gewoond door den nieuw benoemden Gouverneur, door de leden en plaatsvervangende leden, het parket, de balie en andere belangstellenden werd gisterenmorgen de Heer H. J. T. BOOMGAART geïnstalleerd als plaatsvervangend lid.

Hoedenindustrie.

De Curaçaosche hoedenvlechtsters zijn vol geestdrift over haar verblijf in Nederland. Zij hebben heel wat gezien en kunnen niet uitgeroepen komen over de uitstekende behandeling. Twee der Dames hebben een reisje gemaakt naar Den Helder, en allen bezichtigden te Amsterdam het Panopticum met doolhof, de *Artis*, het Vondelpark etc.

Maar zij hebben ook veel wetenswaardigs opgedaan. Zij hebben groote hoedenzaken en fabrieken bezocht en aandachtig nagegaan op welke wijze de Panamahoeden behooren gewasschen, gestreken en geperst te worden. Nieuwe bollen, houten vormen en strijkijzers werden door haar medegenomen.

De geheele bezending hoeden, die zij van hier uit medebrachten, werd door den Heer MEUWSEN overgenomen om te verkoopen en toen zij naar hier terugkeerden, kregen ze nog een flinke bestelling mee naar huis.

God geve, dat de Curaçaosche hoedenindustrie een nieuw tijdperk van ontwikkeling en bloei is ingetreden en zich geleidelijk kunne ontwikkelen om onze arme bevolking nog jaren lang een bestaan te verschaffen. Een bloeiende volksindustrie is het eerst noodige voor deze noodlijdende Kolonie.

De Heer H. J. COHEN HENRIQUEZ was zoo beleefd ons welwillend in te lichten omtrent de wijze waarop getracht zal worden aan de gegevens en wenken en inlichtingen te Amsterdam door onze vlechtsters opgedaan een zoo groot mogelijk publiciteit te geven. Een volledig verslag, door de Heeren CHARLOUIS en MEUWSEN op gemaakt, wordt eerstdaags verwacht en zal dan openbaar gemaakt worden. Verder zal gedurende een paar maanden op vastgestelde uren in de hoedencursussen op Pietermaai en Overzijde gelegenheid worden gegeven aan alle belangstellenden om de nieuwe wijze van werken, de nieuwe modellen, maten en bollen meer van nabij te leeren kennen. Ook bestaat er een plan de nieuwe maten, bollen en vormen zoo talrijk mogelijk onder de bevolking te verspreiden.

We juichen dit plan van harte toe en bedanken den Heer H. J. COHEN HENRIQUEZ ten zeerste voor zijne verstrekte inlichtingen.

De toestand in Venezuela.

Wat wij verleden week veronderstelden, is juist gebleken. Er is in Tachira een revolutie uitgebroken ten gunste van Castro. De mannen waren ontevreden, dat zij te weinig rijke baantjes hadden gekregen en daar President GOMEZ weinig neiging schijnt te gevoelen hen ook in de naaste toekomst eens goed te bedenken, besloten zij de staatsruif vrij te maken en voor zich zelf te behouden.

Daar President GOMEZ nog juist bij tijds gewaarschuwd werd, kon de opstand onmiddelijk onderdrukt worden en bleef de binnenlandsche rust in Venezuela ongestoord.

Algemeen wordt Grl. JUAN VICENTE GOMEZ candidaat gesteld voor 't Presidentsschap, waarvan de benoeming ingaat in April van het volgend jaar.

Grl. MATOS is ook naar Caracas teruggekeerd. Wel een bewijs, dat de partij van Castro heeft uitgediend. Misschien volgen er nog een paar machtelooze stuiptrekkingen, maar iets te vreezen van deze partij heeft Venezuela niet meer.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen het *Special Holland number* van VAN NORDEN MAGAZINE, waarin talrijke hoogst belangrijke stukken over de Nederlanders in hun betrekking tot Amerika. We hopen er spoedig het een en ander uit te kunnen publiceeren.

Stadsreiniging.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiskalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd:

140 ratten en
555 muizen.

A. N. V.

De Groep „Nederlandsche Antillen" heeft Zaterdag weder een mooien avond gehad. De Hudsonviering op Curaçao mag uitstekend geslaagd heeten. De bovenzaal der Societeit „De Gezelligheid was goed bezet met een uitgelezen gezelschap van Dames en Heeren.

Na den welkomsgroet van den Voorzitter begon de Heer C. K. KESSLER aanstonds met zijn lezing over Hudson en de Kolonisatie van Noord Amerika door de Nederlanders. Het was een hoogst belangrijke lezing met zeer veel zorg voorbereid, breed opgevat, en goed verwerkt.

De koene durf onzer kloeke zeevaarders, met taaie volharding de grootste moeilijkheden overwinnend, traden helder in 't licht. De frissche ondernemingsgeest onzer voorvaderen, slimme handelaren, voorzichtige kolonisten, en allerzuinigste beheerders, woei ons tegen en opende weder voor onze oogen het glorietijdperk der Vaderlandsche geschiedenis. Verschillende teekenende bizonderheden over huisvesting, kleeding, zeden en gewoonten uit dien tijd maakten het beter begrijpen van die vroegere eeuwen nog gemakkelijker.

Het was een feestavond voor het Algemeen Nederlandsch Verbond, daar deze lezing zoo volkomen paste in het kader van het Verbond en ons eigen volk te aanschouwen gaf in het juisten midden van zijn eigen geschiedenis.

Onder de pauze zouden er lichtbeelden vertoond worden.

Maar jawel! Een half uur vóór dat de vergadering was begonnen, had de Heer H. MANUEL, die het toestel bediende, nog een proef genomen, en alles was is orde; maar nu het er op aankwam en de menschen in de zaal zaten te wachten op de dingen die komen zouden, kon het licht niet opvoldoende sterkte gebracht worden. De lezing werd dus weder voortgezet. Nauwelijks was de Heer KESSLER echter begonnen, of daar werd een sein gegeven, dat het nu wel gaan zou. Uit vrees, dat zich weder nieuwe moeilijkheden zouden voor doen, als men wachtte tot na de lezing, werd den Heer KESSLER verzocht een oogenblikje zijn voordracht te willen onderbreken.

De spanning der wachten de menigte was te hoog geweest om spoedig voldaan te kunnen zijn. Toch meenen wij een woord van lof niet te mogen achterhouden. Dat lichtbeeldentoestel heeft al heel wat hoofdbreken gekost. Maar de eerste uitvoering is er mee gegeven, het altijd moeilijke eerste begin is gemaakt. Een woord van dank aan den Heer MANUEL voor al zijn goede zorgen en inspannenden arbeid. Spoedig hopen wij een heelen lichtbeeldenavond te mogen bijwonen.

De fout aan het toestel is thans ontdekt en kan in 't vervolg voorkomen worden.

Na de lezing werd de Heer KESSLER door de geheele vergadering met luiden bijval begroet, terwijl de Voorzitter ZEd. dank bracht en de hoop uitsprak den Heer KESSLER nog meerdere malen te mogen hooren op de avonden van het Verbond. Dergelijke uitstekende sprekers zijn een goede aanwinst, „welke dankbaar geboekt wordt.

Staatsbegrooting 1910.

Aan de nota betreffende den toestand van 't lands financiën, welke de Minister van Financiën deed vergezeld gaan aan de outwerp-Staatsbegrooting voor het jaar 1910, wordt het volgende ontleend:

f 1800 wordt aangevraagd als toelage gedurende zijn verdere levensjaren aan den honorairen consul te Caracas, die met 1 Januari 1910 53 dienstjaren zal tellen en tegen dien datum eervol onslag wegens hoogen leeftijd heeft gevraagd; zulks als bewijs van dankbaarheid jegens dezen verdienstelijken ambtenaar, die in zijn particuliere zaken geen voorspoed heeft gehad.

Voor 1910 wordt gerekend op 60 man van de koloniale reserve naar Suriname en op 14 naar Curacao.

Daar de koloniale reserve voortaan ook tot aanvulling van de landmacht in West-Indie wordt gebruikt, zal uit de Staatsbegrooting een evenredig deel in de kosten van het korps worden bijgedragen.

In verband met de sterkte der detacheering in 1910 is de bijdrage voor Suriname op f 10000 en voor Curaçao op f 5000 berekend.

Door draadlooze telegrafie gered.

Wederom heeft de draadlooze telegrafie haar groote waarde voor de scheepvaart bewezen. Zooals het geval was indertijd bij het ongeluk van de „Republique", is ook thans de redding van de honderden passagiers van den Cunard–lijner „Sla-

vonia" aan de draadlooze telegrafie te danken.

Omtrent het ongeluk worden nog de volgende bijzonderheden gemeld:

De „Slavonia" strandde tijdens dikken mist op de Escolar-rots, twee mijlen bezuiden het eiland Flores, [Azoren] waarmee geen directe gemeenschap bestaat. Het schip kreeg een groote scheur in den bodem, waardoor het water naar binnen stroomde en het ruim bijna onmiddellijk volliep. Het schip zonk niet, doordat de romp op de rots vastzat. De officieren hadden groote moeite met de verschrikte passagiers. Het strand was twee mijl ver weg en de scheepsbooten werden gereed gemaakt om de passagiers te landen als het schip teekenen van openbreken begon te geven. Maar het hield zich goed, de passagiers werden kalmer en wachtten in spanning naar een antwoord op de draadlooze berichten, welke door den beambte van de Marconi-compagnie, die het draadlooze toestel aan boord van de „Slavonia" bediende, de lucht werden ingestuurd.

Woensdag even voor middernacht werd aan boord van den Norddeutschen Lloyd-stoomer „Prinzess Irene", die op 5 Juni New-York verliet, een draadloos bericht ontvangen, dat de „Slavonia" op het strand was geloopen en hulp verzocht. De „Prinzess Irene" was nog op een afstand van 180 mijlen van de „Slavonia", maar zij veranderde onmiddellijk van koers en stoomde met volle kracht naar de plaats van de schipbreuk.

Donderdag kwam de „Prinzess Irene" langszij van de „Slavonia" en dadelijk werd begonnen met het overbrengen der kajuitspassagiers. Vrijdags bij het aanbreken van den dag waren alle 110 kajuitspassagiers zonder eenig ongeval aan boord van de „Prinzess Irene" overgebracht. Spoedig daarop zette dit schip koers naar Gibraltar.

Intusschen waren de aanvragen om hulp ook opgevangen aan boord van den Hamburg—Amerika-lijner „Bolivia", die eveneens onmiddellijk koers zette naar de plaats van het ongeluk. Op dit schip, dat beter voor tusschendekspassagiers is ingericht dan de „Prinzess Irene", werden nu de 300 tusschendekspassagiers opgenomen.

Alleen de bemanning bleef aan boord, maar Vrijdag stak plotseling een hevige storm op en moest ook zij een goed heenkomen zoeken. Langs aan de klippen en rotsen vastgemaakte lijnen kwamen allen behouden te Velos, op Flores, aan land. Het schip was toen totaal wrak.

De bagage der passagiers is verloren gegaan.

Het bergingstoomschip „Ranger" van de Salvage Association, is later van de Mersey via Queenstown naar de Azorische eilanden vertrokken met een volle uitrusting van menschen, bergings-materiaal en pompen, onder bevel van kapitein Batchelor, om te zien wat van de „Slavonia" nog te bergen is.

De „Prinzess Irene" is 14 Juni met de geredde kajuitpassagiers te Gibraltar aangekomen. De meesten bleven aan boord om de reis naar Napels voort te zetten.

Nederland.

Opening der Staten-Generaal.

Met duidelijke en ietwat plechtige stem las de Minister van Binnenlandsche Zaken, Mr. Heemskerk, omgeven door zijn ambtgenooten, de volgende rede voor:

Mijne Heeren!

De Koningin, Wier Moederplicht Haar verhindert, in Persoon deze Zitting van de Staten-Generaal te openen, heeft ons opgedragen in Haren naam die taak te vervullen.

De geboorte van Prinses Juliana, waarbij zoo ruimschoots is gebleken van hartelijke deelneming in het geluk van Hare Majesteit en Haar Huis en van dankbare vreugde over den zegen daarin aan het Vaderland geschonken, heeft een nieuwen band tusschen het Koninklijk Huis en het Volk gelegd.

Onze betrekkingen met de buitenlandsche Mogendheden zijn van den meest vriendschappelijken aard.

Ofschoon de toestand van landen tuinbouw niet onbevredigend kan worden genoemd, staat te vreezen, dat ten gevolge van de voor het gewas ongunstige weersgesteldheid de uitkomsten van 1909 in menig opzicht belangrijk bij die van vorige jaren zullen achterblijven.

In den toestand van handel en nijverheid kwam eenige verbetering. Ook het scheepvaartverkeer is dit jaar, althans voor sommige havens, toegenomen; in het scheepvaartbedrijf bleven echter ook nu de uitkomsten van de algemeene vrachtvaart beneden hetgeen mag worden gewenscht.

De toestand der Koloniën is over het algemeen bevredigend. De gunstige berichten omtrent den gang van zaken in Atjeh doen vertrouwen, dat de bestuursvoering in dat gewest in de goede richting wordt geleid.

Zoo hier te lande als in de Koloniën kwijten burgerlijke en militaire landsdienaren, zich op lofwaardige wijze van hunne taak.

Evenals tot hiertoe blijft de Regeering naar de toepassing van Christelijke rechtsbeginselen streven.

De financieele toestand des Rijks eischt dringend voorziening. Een voorstel tot verhooging der successiebelasting zal U onverwijld bereiken, terwijl een ontwerp tot herziening van het tarief van invoerrechten, naar de Regeering vertrouwt, nog vóór den afloop van het zittingsjaar zal kunnen worden ingediend en eene algemeene inkomstenbelasting in bewerking is.

Het zeer aanzienlijke tekort op den komenden dienst vordert echter, dat in afwachting van blijvende versterking der Rijks-ontvangsten buitengewone maatregelen worden genomen tot aanvulling der middelen.

Behalve de voortzetting van de heffing van opcenten op de vermogensbelasting en op de belasting op bedrijfs- en andere inkomsten zal daartoe dienstbaar kunnen worden gemaakt de voorgestelde verhooging van den accijns op binnen- en buitenlandsch gedistilleerd, alsmede eene voorloopige verhooging van het tarief van invoerrechten.

Een wetsontwerp tot regeling van de begrootingen en rekeningen van Staatsbedrijven is ter indiening gereed.

In zake de arbeidersverzekering zullen U voorstellen worden aangeboden tot regeling der verplichte ziekteverzekering en tot nadere wijziging der ongevallenwet, terwijl een ontwerp betreffende de verplichte invaliditeits- en ouderdomsverzekering in bewerking is.

Indiening van een wetsontwerp tot instelling van een fonds ter aanvulling en verbetering van de kustversterking en van het materieel der zeemacht, bestemd voor de verdediging van de zeegaten, kan eerlang den worden te gemoet gezien.

De reeds in uitzicht gestelde herziening der militiewet 1901 is in voorbereiding.

Op de noodzakelijkheid om ter verzekering van een behoorlijke aanvulling van het kader van het leger eene regeling te treffen, blijft de aandacht der Regeering gevestigd.

Op onderwijsgebied blijft de werkzaamheid der Regeering eenigszins belemmerd, zoolang de hoogst gewichtige arbeid der Ineenschakelings-Commissie nog niet is voltooid. Niettemin zullen, overeenkomstig de reeds aangenomen gedragslijn, maatregelen van urgenten aard, welke met de taak dier Commissie niet in nauw verband staan, niet worden uitgesteld. Een plan is in overweging tot meer doeltreffende subsidieering in de kosten van schoolbouw, welke thans het bijzonder lager onderwijs menigmaal al te zwaar drukken. Naar de mogelijkheid eener vervroegde uitbetaling der subsidies aan het bijzonder lager onderwijs zal een onderzoek worden ingesteld.

Het voornemen bestaat om een Staatscommissie in het leven te roepen ten einde te onderzoeken, welke wijzigingen in de Grondwet behooren te worden aangebracht.

Uwe medewerking zal voorts, behalve voor de reeds bij U aanhangige of ten vorigen jare U toegezegde wetsontwerpen, worden ingeroepen voor verschillende andere, waaronder: eene herziening van het strafrechtelijk deel der kinderwetten; wijzigingen van de gezondheidswet, van de woningwet en van de armenwet; eene regeling van de pensioneering van leeraren aan bijzondere hoogere burgerscholen en gymnasia; wetsontwerpen tot toekenning van pensioen aan de weduwen en weezen van mindere geëmployeerden, werklieden en bedienden, werkzaam bij inrichtingen van 's Rijks zee- en landmacht,— tot oprichting van een landstorm,— tot het aanbrengen van wijzigingen in de arbeidswet, waaronder die betreffende het verbod van vrouwennachtarbeid, welke noodig zijn geworden door de toetreding van Nederland tot de desbetreffende internationale conventie,— tot instelling van bakkersraden, — tot bescherming der steenhouwers en der bootwerkers,— tot herziening der hinderwet, inzonderheid bedoelende het tegengaan van de vervuiling der openbare wateren,— tot bevordering van Regeeringswege van eene deskundige en onpartijdige voorlichting der ondernemers meer bepaald van den middenstand, — tot vernieuwing der wettelijke regelen in zake het tegengaan van overstroomingen,— en tot bevordering van het tot stand komen van spoorweglijnen voor het locale verkeer. Mede zijn voorstellen in voorbereiding ten einde de belangrijke waterstaatswerken te kunnen uitvoeren, waaronder de verbetering van de groote rivieren.

De Regeering blijft doordrongen van de roeping van Nederland om het welzijn der bevolking van de koloniën te bevorderen.

Naar inperking van het misbruik van opium in Nederlandsch-Indië zal ernstig worden gestreefd.

De economische ontwikkeling der buitenbezittingen zal krachtig worden bevorderd. Bij de organisatie van het bestuur aldaar zullen de inlandsche zelfbesturen zooveel mogelijk worden in stand gehouden.

Met de bevordering van het volksonderwijs zoo op Java als in de Buitenbezittingen zal worden voortgegaan.

De herziening van de thans geldende bepalingen op de toelating en op het verblijf en het verkeer in Nederlandsch-Indië zal eerlang tot stand komen.

Een wetsontwerp is in bewerking tot wijziging van de Indische mijnwet, waardoor de gelegenheid zal worden geopend om aan de Indische geldmiddelen een grooter aandeel te verzekeren in winsten uit mijnbouw.

Veel zal weder van Uwe toewijding worden gevraagd.

Moge Uw arbeid, onder den zegen Gods, tot heil des Vaderlands strekken.

In naam der Koningin, verklaren wij de Zitting der Staten-Generaal te zijn geopend.

Advertentien.

**

Studie aan Nederlandsche Hoogescholen en Rijk-Inrichtingen van Onderwijs.

Aan degenen die inlichtingen wenschen betreffende de studie aan de volgende Nederlandsche Hoogescholen en Rijks—Inrichtingen van onderwijs worden deze kosteloos verstrekt door de volgende commissie voor inlichtingen, samengesteld door de Studenten—Afdeelingen van het Algemeen Nederlandsch Verbond:

Voor de Rijks—Universiteit te Leiden en voor algemeene inlichtingen:
W. H. van Helsdingen, Hooge Rijndijk 18, Leiden.

Voor de Gemeentelijke Universiteit te Amsterdam:
J. R. Kollewijn, Ruischstraat 10, Amsterdam.

Voor de Vrije Universiteit te Amsterdam:
D. Rumpff, Keizersgracht 162, Amsterdam.

Voor de Rijks—Universiteit te Utrecht:
J. Baart de la Faille, Mariaplaats 18, Utrecht.

Vooe de Rijks—Universiteit te Groningen:
A. C. J. A. Greebe, Joz. Israëlstraat 95a, Groningen.

Voor de Technische Hoogeschool te Delft:
W. M. Roessingh van Iterson Koornmarkt 65, Delft.

Voor de Rijks—Veeartsenijschool te Utrecht:
De Secr. van het Veterinair Studenten Corps „Absijrtus", adres Rijks—Veeartsenijschool te Utrecht.

Voor de Rijks—Hoogere Land—Tuin— en Boschbouwschool en de Rijkslandbouwschool te Wageningen:
De Secr. der Vereeniging studiebelangen te Wageningen.

Drukker:
ALFREDO F. SINTIAGO

